376L0765

27.9.76 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* N:o L 262/143

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 27 päivänä heinäkuuta 1976,

alkoholometrejä ja alkoholohydrometrejä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(76/765/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon(1),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon(2),

sekä katsoo, että

jäsenvaltioissa alkoholometrien ja alkoholohydrometrien määritelmiä, rakenteita sekä hyväksymis- ja testausmenetelmiä koskevat velvoittavat säännökset eroavat jäsenvaltioittain, mikä siten estää näiden laitteiden liikkumista ja kauppaa yhteisön sisällä; sen vuoksi on tarpeen lähentää näitä säännöksiä,

näitä laitteita koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistaminen on myös tarpeen niiden nykyisten säännösten täydentämiseksi, jotka koskevat alkoholipitoisuuden määrittämisen menetelmiä mittaustuloksista lähtien, siten, että poistetaan kaikki vaarat mittaustulosten moniselitteisyydestä ja kyseenalaistamisesta,

mittauslaitteita ja metrologisia tarkastusmenetelmiä koskeviin yleisiin säännöksiin liittyvän jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetussa neuvoston direktiivissä 71/316/ETY(3) säädetään menettelyistä ETY-tyyppihyväksynnälle ja ETY-ensivakaukselle; kyseisen direktiivin mukaisesti on tarpeen vahvistaa teknisiä määräyksiä, joiden mukaisia alkoholometrien ja alkoholohydrometrien olisi oltava, jotta niitä voitaisiin vapaasti tuoda maahan, pitää kaupan ja käyttää sen jälkeen, kun niille on suoritettu tarpeelliset tarkastukset sekä ne on varustettu vaadittavilla merkeillä ja tunnuksilla, ja

neuvosto kehotti teollisuuspolitiikasta 17 päivänä joulukuuta 1973(4) antamassaan päätöslauselmassa komissiota toimittamaan sille ennen 1 päivää joulukuuta 1974 ehdotuksen alkoholometriaa ja alkoholometrejä koskevaksi direktiiviksi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tässä direktiivissä määritellään alkoholometrien ja alkoholohydrometrien ominaisuudet, joita käytetään vesi- ja etanoliseosten alkoholipitoisuuden määrittämiseen.

2 artikla

Ne alkoholometrit ja alkoholohydrometrit, joihin voidaan kiinnittää ETY-merkit ja ETY-tunnukset kuvaillaan liitteessä.

Niiltä vaaditaan ETY-tyyppihyväksyntä ja niille suoritetaan ETY-ensivakaus.

3 artikla

Jäsenvaltio ei saa kieltää, estää tai rajoittaa ETY-tyyppihyväksyntätunnuksella tai ETY-ensivakausmerkillä varustetun alkoholometrin tai alkoholohydrometrin saattamista markkinoille tai käyttöön ottamista niiden metrologisten ominaisuuksien perusteella.

(1) EYVL N:o C 76, 7.4.1975, s. 39
(2) EYVL N:o C 248, 29.10.1975, s. 22
(3) EYVL N:o L 202, 6.9.1971, s. 1

(4) EYVL N:o C 117, 31.12.1973, s. 1

4 artikla

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava 24 kuukauden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät säännökset ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1980 alkaen.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

5 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 27 päivänä heinäkuuta 1976

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. van der STOEL

LIITE

ALKOHOLOMETRIT JA ALKOHOLOHYDROMETRIT

1 LAITTEIDEN MÄÄRITELMÄT

1.1 Alkoholometrit ovat lasisia laitteita, jotka osoittavat:

— alkoholipitoisuuden painoyksikköä kohti;

— alkoholipitoisuuden tilavuusyksikköä kohti seoksessa, jossa on vettä ja etanolia.

Ne jaetaan mittaustarkoituksen mukaan painoalkoholometreihin tai tilavuusalkoholometreihin.

Alkoholohydrometrit ovat lasisia laitteita, jotka on suunniteltu vettä ja etanolia käsittävän seoksen tiheyden mittaamiseen.

1.2 Tässä direktiivissä määriteltyjen laitteiden asteikko on jaettu 20 °C vertailulämpötilassa lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälisen järjestön julkaisemissa kansainvälissä alkoholitaulukoissa olevien arvojen mukaan. 1.3 Asteikot on jaettu siten, että niitä voidaan lukea vapaalta vaakasuoralta nestepinnalta.

2 LAITTEIDEN KUVAUS

2.1 Alkoholometrit ja alkoholohydrometrit ovat lasilaitteita, jotka muodostuvat:

— sylinterimäisestä rungosta, jonka pohja on kartion tai puolipallon muotoinen siten, että siihen ei tartu ilmakuplia;

— ontosta sylinterimäisestä karasta, joka on sulatettu kiinni runko-osan yläosaan; karan yläpää on suljettu.

2.2 Jokaisen laitteen koko ulkopinnan tulee olla symmetrinen pääakselinsa suhteen.

Poikkileikkauksessa ei saa olla mitään voimakkaita vaihteluja.

2.3 Rungon alaosassa tulee olla painomateriaalia, jonka tarkoituksena on säätää laitteen massaa.

2.4 Karassa tulee olla asteikko merkittynä sylinterimäiselle alustalle, joka on tukevasti kiinnitetty karan sisäpuolelle.

3 PÄÄRAKENNE

3.1 Laitteiden valmistamiseen käytetyn lasin on oltava läpinäkyvää, eikä siinä saa olla vikoja, jotka haittaavat asteikkomerkkien lukemista.

Lasin tilavuuden lämpötilakertoimen on oltava $(25 \pm 2)\ 10^{-6}\ °C^{-1}$.

3.2 Painomateriaalin on oltava kiinnitetty laitteen pohjaan. Kun valmista laitetta pidetään vaakasuorassa asennossa 80 °C:n lämpötilassa yksi tunti ja sen jälkeen jäähdytetään tässä asennossa, on laitteen uitava siten, että se ei poikkea pystyakselista enempää kuin 1° 30'.

4 ASTEIKKO

4.1 Laitteessa saa olla vain yhdentyyppinen 4.5 tai 4.6 kohdassa tarkoitettu asteikko.

4.2 Asteikon ja tekstin on oltava merkitty alustalle, jolla on tasainen, matta pinta.

Tämän alustan on oltava karaan pysyvästi kiinnitetty ja vertailumerkkien on mahdollistettava havainnointi asteikon ja sen alustan liikkumisesta karan suhteen.

Alustassa, asteikossa ja merkinnöissä ei saa näkyä vääristymiä, haalistumia tai tummumisen jälkiä, kun laite on ollut 24 tuntia 70 °C:n lämpötilassa.

4.3 Jakopiirtojen on oltava:

— kohtisuorassa laitteen akselia vastaan;

— mustia(1) sekä selvästi ja pysyvästi merkittyjä;

— ohuita, teräviä ja tasapaksuja; enintään 0,2 mm.

4.4 Asteikon jakopiirtojen pituuksien tulee olla sellaiset, että lyhyet piirrot ovat vähintään yhden viidesosan, keskipitkät piirrot ovat vähintään yhden kolmasosan ja pitkät piirrot ovat vähintään puolet karan ympärysmitasta.

4.5 Alkoholometrien nimellisasteikkojen on oltava jaettu joko tilavuusprosentteihin tai painoprosentteihin (til-% tai paino-%) alkoholia. Niiden on katettava alue, joka ei ole suurempi kuin 10% tilavuus- tai painoprosenttia alkoholia.

Jakovälin arvo on 0,1 %.

Jokaiseen asteikkoon on kuuluttava viidestä kymmeneen ylimääräistä jakoväliä nimellisasteikon ylä- ja alapuolella.

4.6 Alkoholohydrometrien nimellisasteikkojen on oltava jaettu kilogrammoihin kuutiometreittäin. Ne eivät saa käsittää suurempaa aluetta kuin 20 kg/m^3.

Asteikon jakovälin arvo on 0,2 kg/m^3.

Jokaiseen asteikkoon on kuuluttava viidestä kymmeneen ylimääräistä jakoväliä nimellisasteikon ylä- ja alapuolelta. Asteikon ei kuitenkaan tarvitse ylittää 1000 kg/m^3 arvoa.

5 JAOTUS JA NUMEROINTI

5.1 Alkoholometreissä joka 10. jakopiirron, laskettuna nimellisasteikon toisesta päästä, on oltava pitkä piirto. Keskipitkän piirron on oltava jokaisen kahden peräkkäisen pitkän piirron välissä ja neljä lyhyttä piirtoa jokaisen pitkän piirron ja lähimmän keskipitkän piirron välissä.

Vain pitkät piirrot ovat numeroituja.

5.2 Alkoholohydrometreissä joka viidennen piirron, laskettuna nimellisasteikon toisesta päästä, on oltava pitkä piirto. Neljän lyhyen piirron on oltava kahden peräkkäisen pitkän piirron välissä.

Vain joka viidennen tai kymmenennen piirron on oltava numeroitu.

5.3 Jakopiirtojen, jotka osoittavat nimellisasteikon rajat, on oltava numeroitu kokonaisuudessaan. Alkoholohydrometreissä muut numerot voidaan lyhentää.

6 LAITTEIDEN LUOKITTELU JA PÄÄMITAT

6.1 Laitteiden on kuuluttava johonkin seuraavista tarkkuusluokista:

— luokka I: jakovälin keskimääräinen minimipituus on 1,5 mm. Tämän luokan laitteisiin ei kuulu lämpömittari.

— luokka II: jakovälin keskimääräinen minimipituus on 1,05 mm. Tämän luokan laitteisiin voi kuulua lämpömittari.

— luokka III: jakovälin keskimääräinen minimipituus on 0,85 mm. Tämän luokan laitteisiin voi kuulua lämpömittari.

6.2 Kaikkien laitteiden rungon ulkohalkaisijan on oltava 19 mm:n ja 40 mm:n välillä.

Karan ulkohalkaisijan on oltava vähintään 3 mm luokan I ja luokan II laitteissa ja vähintään 2,5 mm luokan III laitteissa. Karan on ulotuttava vähintään 15 mm ylimmän jakoviivan yläpuolelle.

Karan poikkileikkauksen on jatkuttava tasaisena vähintään 5 mm alimman jakopiirron alapuolelle.

(1) Asteikon nimellisalueen ulkopuolella jakoviivat voivat olla eriväriset.

7 MERKINNÄT

7.1 Seuraavat merkinnät on selvästi ja pysyvästi merkittävä laitteen sisäpuolelle:

— luokka I, II tai III,
— kg/m³ tai til-% tai paino-%,
— 20 °C,
— etanoli,
— valmistajan nimi tai yksilöintimerkki,
— laitteen valmistusnumero,
— ETY-tyyppihyväksyntätunnus "ϵ".

7.2 Laitteen paino pyöristettynä lähimpään milligrammaan voidaan merkitä runkoon, jos halutaan.

8 SUURIMMAT SALLITUT VIRHEET JA VAKAUS

8.1 Alkoholometreille ja alkoholohydrometreille suurimmat sallitut virheet ovat:

— luokassa I, ± puoli jakoväliä koko mittausalueella;
— luokissa II ja III, ± yksi jakoväli koko mittausalueella.

8.2 Vakaaminen suoritetaan vähintään kolmessa pisteessä asteikon nimellisalueella.

9 LÄMPÖMITTARIT, JOITA KÄYTETÄÄN ALKOHOLIPITOISUUDEN MÄÄRITTÄMISESSÄ

9.1 Jos laite, jota käytetään alkoholipitoisuuden määrittämiseen, kuuluu luokkaan I, käytettävän lämpömittarin on oltava:

— lasikuoreen suljettu, metallin resistenssiin tai elohopean laajenemiseen perustuvaa tyyppiä;
— jakovälin 0,1 tai 0,05 °C.

Suurin sallittu virhe koko mittausalueella on ± 0,05 °C kaikille asteikon arvoille.

Elohopealämpömittareissa on oltava merkkiviiva 0 °C:n kohdalla.

9.2 Jos alkoholipitoisuuden määrittämiseen käytettävän laitteen on kuuluttava luokkaan II tai III, lämpömittarin on oltava elohopean laajenemiseen perustuvaa tyyppiä ja suljettu lasikuoreen sekä jakovälin on oltava 0,1 tai 0,2 tai 0,5 °C. Siinä on oltava merkkiviiva 0 °C:n kohdalla.

Suurin sallittu virhe, positiivinen tai negatiivinen, on:

0,1 °C, jos lämpömittarin jakoväli on 0,1 °C,

0,15 °C, jos lämpömittarin jakoväli on 0,2 °C,

0,2 °C, jos lämpömittarin jakoväli on 0,5 °C.

Lämpömittari voi kuulua laitteeseen, jota käytetään alkoholipitoisuuden määrittämiseen.

Tällöin siinä ei tarvitse olla merkkiviivaa 0 °C:n kohdalla.

9.3 Jakovälin minimipituus on:

— 0,7 mm lämpömittareissa, joiden jakoväli on 0,05, 0,1 tai 0,2 °C;

— 1,0 mm lämpömittareissa, joiden jakoväli on 0,5 °C.

9.4 Jakopiirron paksuus ei saa olla suurempi kuin yksi viidesosa jakovälin leveydestä.

10 MERKINNÄT

Alkoholometrien ja alkoholohydrometrien takaosan rungon yläosasta kolmasosa on varattava ETY-ensivakausmerkkiä varten.

Direktiivin 71/316/ETY liitteessä II olevan 3.1.1 kohdan mukaisesti ja poiketen mainitun liitteen 3 kohdassa vahvistetusta yleisestä säännöstä, ETY-ensivakausmerkin on lasilaitteiden erityisten merkintävaatimusten takia koostuttava merkeistä, joilla on seuraava merkitys:

— pieni "e"-kirjain,

— ETY-ensivakausvuoden kaksi viimeistä numeroa,

— sen valtion yksilöivä kirjain tai kirjaimet, jossa ETY-ensivakaus on suoritettu,

— jos on tarpeen, vakaustoimiston yksilöivä numero.

Jos leimaaminen suoritetaan hiekkapuhaltamalla, kirjainten ja numeroiden luettavuus ei saa heikentyä.

Esimerkki:

e 75 D 48: ETY-ensivakaus suoritettu 1975 Saksan liittotasavallan toimistossa n:o 48.